

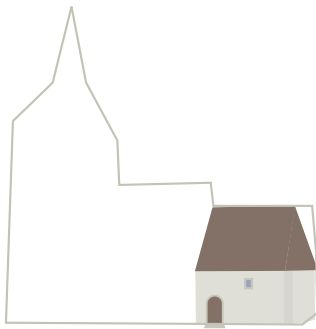
BUTTLE KYRKA

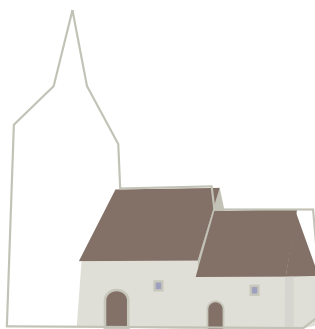
Välkommen till Buttle kyrka

Gotlands över nittio medeltida stenkyrkor byggdes ursprungligen i romansk stil. Det som är typiskt för den romanska stilen är att dörrar, fönster och valv har runda bågar. På 12- och 1300-talen byggdes många kyrkor om i gotisk stil med spetsiga bågar.

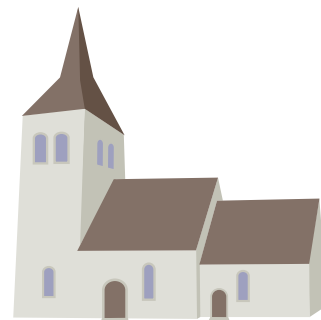
Buttle är en av tio kyrkor på ön som behållit sin romanska stil.

Cirka 1150 byggs koret med en absid (halvrund utbyggnad).

Cirka 1160 byggs långhuset.

Cirka 1220 byggs tornet. Därefter rivs absiden, koret förlängs och sakristian byggs.
1883 får kyrkan större fönster.

KYRKKLOCKAN tillverkades 1740. År 2002 infördes automatisk ringning. På klockan finns en inskription som delvis är utplånad:

GIF GRAN AGT MIN SIÄL OCH LÄR, HVAD SOM TYG PÅMINNAS
HÄR, NÄR TU HÖRER KLOCKANS LJUD, SUCK AF HIÄRTAT TÅ TYL
GUD. FÖR GUDS WÄRDAD KRISTENHET, OCH TIN HÖGA ÖFWER-
HET, SAMT VÅRT KÄRA FÄDERNESLAND, SIGNE GUD THEM UTI
ALLT STAND.

VARANDE KYRKOHERDE HANS KÖHLER
KYRKIOWERDAR ANDERS STORA WELLINGE
LARS BUTTLEGARDA
LARS ALTHEIME

ALTARUPPSATSEN från 1400-talet finns fortfarande kvar på sin ursprungliga plats. I mitten ses Jesus på korset med Maria och Johannes vid sin sida. Till vänster Sankt Olof och ett kvinnligt helgon, kanske Sankta Birgitta, och till höger Sankt Nicolaus och Sankta Katarina av Alexandria. Altarskåpet har varit målat i olika omgångar. 1957 togs målningen från 1700-talet fram.

På väggen i koret finns en **ÖVERDEL TILL ALTARUPPSATSEN**. Den föreställer Lammet som vilar på en bok. Lammet är en symbol för Jesus. Det tillverkades av Johan Hernell 1757. Han var verksam på Gotland under mitten av 1700-talet som snickare, målare och bildhuggare. Till de gotländska kyrkorna tillverkade han altarpuppser, predikstolar och nummertavlor och målade även inredningar och inventarier som dittills varit omålade. Johan föddes i Växjö på 1680-talet och dog i Vänge 1759.

På Gotlands Museum förvaras en **KOLLEKT-TAVLA** från Buttle kyrka, tillverkad 1635.

DOPFUNTEN är daterad till 1200-tal. Foten tillverkades av Calcarius II. Vem som tillverkat cuppan (den övre delen) vet man inte. Funten pryds av ett lejonhuvud och två människohuvuden, det ena med en krona och det andra med en huva. Dopfunten är tillverkad i kalksten och har ursprungligen varit målad i olika färger.

KRUCIFIXET är en av Gotlands äldsta träskulpturer, daterat till cirka 1160. Det tillverkades troligtvis av en verkstad här på ön men är inspirerat av tysk träsniderikonst.

Norr om kyrkan står en **FATTIGBÖSSA** från 1755. På den tid då Sverige var katolskt var det vanligt med s.k. offerstockar där man offrade till olika helgon. Efter reformationen 1517 blev det förbud mot dessa och i stället uppmanades folk att skänka pengar till de fattiga.

BÄNKINREDNINGEN är delvis från 1600-talet. Vid restaureringen på 1950-talet togs den ursprungliga färgen fram. Man tror att det är samma målare som dekorerat bänkarna i Vänge. Bilden till höger visar skranket till **ORGELLÄKTAREN** med målningar från 1700-talet.

VÄGGMÅLNINGARNA är från 1400-talet. Målningarna i långhuset är gjorda av Passionsmästaren som varit verksam i många gotländska kyrkor. Han kallas för Passionsmästaren eftersom hans motiv oftast skildrar tiden kring Jesus korsfästelse, den s.k. passionshistorien. Till höger om orgeln finns målningar av en okänd konstnär föreställande Sankt Görän och draken, Sankt Martin, som delar sin mantel med en tiggare och Själavägningen.

I koret finns en **MEDELTIDA NISCH** med en **MÅLNING** från 1700-talet. Målningen föreställer en hand med en kanna som vattnar en dödska och några benknotor. Bakom växer en blomma. Överst står det *"Rore coeles recrescunt"* som betyder *"De växer åter genom himlens dagg"*.

PREDIKSTOLEN tillverkades på 1700-talet av en okänd snickare. Figurerna är målade av Johan Weller 1780, samme konstnär som målat predikstolarna i Sjonhem och Vänge kyrkor. **BALDAKINEN** (predikstolens "krona") tillverkades 1662. Båda har varit övermålade med brun färg, men fick vid restaureringen 1957 tillbaka sina ursprungsfärger.

Källor: *Gotlands kyrkoinventering – Buttle kyrka.*

Sveriges kyrkor av Johnny Roosval.

Gotlands kyrkor – en vägledning av Erland Lagerlöf och Gunnar Svahnström.

Gotlands kyrkklockor och ringnings seder av Ingvar Rohr.

Förteckning uppå de förbättringar som följande åren blivit gjorda vid Buttle kyrkia des tillstånd. (Handskriven förteckning, Landsarkivet i Visby).

Bernt Enderborg, www.guteinfo.com.

Foto: Danne Pe Pettersson och Bo-Göran Kristoffersson, *Gotlands kyrkoinventering*.

Helena Duveborg. **Grafisk form:** Helena Duveborg.

Svenska kyrkan